

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Αθήνα, 2-2-2021
Αριθμ. Πρωτ.: 19

ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 104 33
Πληροφορίες : Ελένη Παπουδάκη
Τηλέφωνο : 210-8208822
E-mail: epapoudaki@moh.gov.gr

Πρόεδρος
Email: mitrossilimaria@gmail.com

ΠΡΟΣ : 1. Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων
2. Υφυπουργό Υγείας
3. Υφυπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων
4. Γενικό Γραμματέα Π/βαθμιας Εκπαίδευσης,
B/βαθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής
4.Γενική Διεύθυνση Σπουδών Π/βαθμιας &
Δ/βαθμιας Εκπαίδευσης, Δ/ση Επαγγελματικής
Εκπαίδευσης-Τμήμα Β
Κοιν. ΕΠΑΨΥ, υπόψη *

Θέμα: «ΕΝΤΑΞΗ ΑΝΗΛΙΚΗΣ ΨΥΧΙΚΑ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΣΤΟΥΣ ΚΑΤ' ΙΔΙΑΝ ΔΙΔΑΧΘΕΝΤΕΣ».

Σχετ.: 1. το με αρ. πρωτ. ΕΠ902/27-10-2020 (12691/Δ4/27-10-2020/ΥΠΑΙΘ/ΕΠ) έγγραφο της Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας και τα συνημμένα σε αυτό.
2. Αρ. Πρωτ.: 140/13.11.2020 της ΜΨΚΑ Εφήβων της Ε.Π.Α.Ψ.Υ.

Η Ειδική Επιτροπή Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της κατά το άρθρ. 2 Ν. 2716/1999, «εποπτεύει και ελέγχει την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές...» και «παρεμβαίνει κάθε φορά που διαπιστώνει παραβίαση των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές».

Στο πλαίσιο αυτής της αποστολής, γνωστοποιήθηκε στην Ειδική Επιτροπή η από 13-11-2020 Αίτηση της ΜΨΚΑ Εφήβων της ΕΠΑΨΥ που αφορά στην υπαγωγή της μαθήτριας της Α' τάξης του 2ου ΕΠΑ.Λ. * * * του ..., στην κατηγορία των «κατ' ιδίαν διδαχθέντων» μαθητών, η οποία απορρίφθηκε με την αιτιολογία εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας και συγκεκριμένα των διατάξεων του άρθρου 26 της 79942/ΓΔ4/21-05-2019 (ΦΕΚ 2005 Β') Υ.Α. του ΥΠΑΙΘ με θέμα «Εγγραφές, μετεγγραφές, φοίτηση και θέματα οργάνωσης της σχολικής ζωής στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης». Επισημαίνεται ότι η εν λόγω ανήλικη μαθήτρια είχε

ενταχθεί στους «κατ' ιδίαν διδαχθέντες» για το σχολικό έτος 2019-2020 και ολοκληρώσει επιτυχώς τη φοίτησή της στην Γ Γυμνασίου δίνοντας τις προβλεπόμενες εξετάσεις.

Πιο συγκεκριμένα, στην κατηγορία των κατ' ιδίαν διδαχθέντων μαθητών υπάγονται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 46 του ν. 2413/1996 (Α'124) : «α) Μαθητές των σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι διακόπτουν τη φοίτηση τους εξαιτίας ασθενειών που απαιτούν μακρά νοσοκομειακή ή κατ' οίκον νοσηλεία, ... ή για άλλους εξαιρετικούς αντικειμενικούς λόγους, οι οποίοι εμποδίζουν τη φοίτησή τους, μπορεί να χαρακτηρίζονται ως κατ' ιδίαν διδαχθέντες και να παραπέμπονται σε προαγωγικές ή απολυτήριες εξετάσεις για τα μαθήματα της τάξης στην οποία έπρεπε να φοιτήσουν».

Το άρθρο 26 παρ. 2 και 3 της ΥΑ 79942/ΓΔ4/21-5-2019 (ΦΕΚ 2005/Β/31-5-2019) όπως ισχύει, αναφέρει: Οι αποφάσεις με αριθμό 24945/1973 (Β' 314), 48661/1974 (Β' 607), 42373/1976 (Β' 652), Γ2/3922/1984 (Β' 3), Γ2/3031/1985 (Β' 726), Γ2/3560/1989 (Β' 720) του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, οι οποίες καθορίζουν τις παθήσεις μαθητών των Γυμνασίων και Γενικών Λυκείων που δικαιολογούν την υπαγωγή τους στην κατηγορία των κατ' ιδίαν διδαχθέντων, εξακολουθούν να ισχύουν. Οι αποφάσεις με αριθμό Ε1/550/1982 (Β' 296), Ε3/96/1985 (Β' 106), Γ2/3031/1985 (Β' 726), Γ2/3560/1989 (Β' 720) του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, οι οποίες καθορίζουν **τις παθήσεις μαθητών των Επαγγελματικών Λυκείων** που δικαιολογούν την υπαγωγή τους στην κατηγορία των κατ' ιδίαν διδαχθέντων, εξακολουθούν να ισχύουν.

Όσον αφορά τις παθήσεις που δικαιολογούν την κατ' ιδίαν διδασκαλία μαθητών Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης ορίζονται από την ΥΑ 24945/2-3-1973 (ΦΕΚ 314/Β/9-3-1973) «Περί καθορισμού παθήσεων δικαιολογουσών την κατ' ιδίαν διδασκαλία μαθητών και την κατατακτήρια εξέτασίν των» ως ακολούθως: *«Ορθοπεδικαί παθήσεις οστών και αρθρώσεων έχουσαι ανάγκην μακράς ακινησίας ή κατακλίσεως προς θεραπείαν. Τετραπληγία, παραπληγία, ημιπληγία, σπαστικά ή χαλαρά. Χορεία Αθέτωσις Χρόνια νευρολογικαί νόσοι ήτοι: μυοπάθειαι ή εγκεφαλοπάθειαι καθιστώσαι αδύνατον την κανονικὴν βάδισιν. Λέπρα εις το στάδιον της μεταδόσεως Επιληψία μορφῆς πυκνοληψίας. Ανοικτὴ φυματίωσις πνευμόνων. Φυματιώδης μηνιγκίτις. Νεοπλασίαί θραδείας εξελίξεως. Βαρείαι αιμολυτικαί αναιμιαί απαιτούσαι συχνὰς μεταγγίσεις αίματος. Καρδιακαί ή νευρικαί χρόνιαι παθήσεις μη αντισταθμιζόμεναι. Πάσα νόσος ή πάθησις δια την θεραπείαν της οποίας απαιτείται νοσηλεία εις Νοσοκομείον ή κλινικὴν ἐπὶ τρίμηνον τουλάχιστον».*

Στη συνέχεια προστέθηκαν με Υ.Α. οι ακόλουθοι νόσοι ή καταστάσεις: Βαρεία ινώδης κυστική παγκρεατίτιδα (Φ.321.4/2/48661/30-5-1974, ΦΕΚ 607/Β/15-6-1974) Αιμορροφιλία 42373/21-4-1976 (ΦΕΚ 652/Β/13-5-1976) Ινοκυστική νόσος του παγκρέατος (για τους μαθητές της Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, 231.5/4/Γ2/3922/28-12-1984, ΦΕΚ 3/Β/7-1-1985) Κατάσταση κύησης (για μαθήτριες Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, Γ2/3536/12-12-1985 και 231.5/7/Γ2/3031/22-10-1985, ΦΕΚ 726/Β/4-

12-1985) Άτομα που υφίστανται θεραπευτική αγωγή στα κέντρα θεραπειάς, εξαρτημένων ατόμων (ΥΑ Γ2/3560/25-9-1989, ΦΕΚ 720/Β/27-9-1989).

Σχετικά με τη «Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση», οι αποφάσεις ΥΑ Φ.105/Ε1/550/4-5-1982 (ΦΕΚ 296/Β/26-5-1982) ΥΑ Ε3/96/22-2-1985 (ΦΕΚ 106/Β/1-3-1985) καθορίζουν τις ίδιες παθήσεις ή καταστάσεις με αυτές της Γενικής Εκπαίδευσης, ενώ για τους μαθητές των ΕΠΑ.Λ προβλέπεται μόνο αυτοί της Α' Τάξης να μπορούν να υπαχθούν στην κατηγορία των «κατ' ιδίαν διδαχθέντων» (παρ. 4 του άρθ. 26 της ΥΑ 79942/ΓΔ4/21-5-2019 (ΦΕΚ 2005/Β/31-5-2019) και άρθρο 40 του ν. 4403/2016 (Α' 125).

Με αφορμή την περίπτωση της ανήλικης μαθήτριας * * * και την εξέταση της ισχύουσας νομοθεσίας, διαπιστώθηκε από την Ειδική Επιτροπή ότι η σχετική νομοθεσία είναι αναχρονιστική και δημιουργεί σοβαρά ζητήματα διακριτικής μεταχείρισης αφενός μεταξύ αναπήρων και άλλων ατόμων και αφετέρου μεταξύ των προσώπων με σωματικές και ψυχικές αναπηρίες ή ασθένειες, παραβιάζοντας ευθέως τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία της 13ης Δεκεμβρίου 2006, που κυρώθηκε στην Ελλάδα με το ν. 4074/2012 (ΦΕΚ 88/Α' /11.07.2012) και ανάγει την αναπηρία σε θέμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών, θεσπίζοντας πολυάριθμες ρυθμίσεις που αποσκοπούν στην προστασία των ατόμων με αναπηρία από οποιαδήποτε διάκριση λόγω της αναπηρίας τους και διασφαλίσουν πλήρως την αντιμετώπισή τους σε ισότιμη βάση με τους άλλους σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής τους. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 24, τα άτομα με αναπηρία (σωματική, διανοητική και ψυχική) πρέπει να απολαμβάνουν σε ισότιμη βάση το δικαίωμα στην εκπαίδευση (βλ. επίσης άρθρο 28 παρ 1 (β) της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Ν. 2101 της 2/12/1992, ΦΕΚ Α' 192).

Για την εξασφάλιση του δικαιώματος αυτού, το κράτος διασφαλίζει ότι:

α. Τα άτομα με αναπηρίες δεν αποκλείονται από το γενικό εκπαιδευτικό σύστημα βάσει αναπηρίας και ότι τα παιδιά με αναπηρίες δεν αποκλείονται από την ελεύθερη και υποχρεωτική πρωτοβάθμια εκπαίδευση ή από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, βάσει αναπηρίας,

β. Τα άτομα με αναπηρίες μπορούν να έχουν πρόσβαση σε μια ενιαία, ποιοτική και ελεύθερη πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σε ίση βάση με τους άλλους, στις κοινότητες στις οποίες ζουν».

Βάσει των ανωτέρω, η ισχύουσα νομοθεσία (σχετικοί νόμοι και οι σε εφαρμογή τους υπουργικές αποφάσεις) για τους «κατ' ιδίαν διδαχθέντες» είναι αντίθετη με τη Σύμβαση η οποία έχει αυξημένη τυπική δύναμη υπερισχύοντας κάθε άλλης αντίθετης διάταξης νόμου, ακόμα και μεταγενέστερου (άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος) και θέτει εμπόδια στην ένταξη στην εκπαίδευση των ανηλικών μαθητών/τριών με μακροχρόνια προβλήματα ψυχικής αναπηρίας με συνέπεια να αποκλείονται από την προστασία του δικαιώματος τους στην εκπαίδευση και τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών με άλλους, με σωματικά αναπήρους και με άτομα τα οποία λαμβάνουν θεραπευτική αγωγή στα κέντρα θεραπειάς εξαρτημένων ατόμων.

Για τους ανωτέρους λόγους, η Ειδική Επιτροπή θεωρεί ότι απαιτείται να αρθούν τα νομικά και θεσμικά εμπόδια και να τροποποιηθεί η ισχύουσα νομοθεσία, ώστε να συμπεριληφθούν στις προβλεπόμενες παθήσεις, οι σοβαρές ψυχικές ασθένειες και επομένως οι ανήλικοι με ψυχική αναπηρία, ψυχικά ασθενείς να ενταχθούν στις παθήσεις που δικαιολογούν την ένταξή τους στους «κατ' ιδίαν διδαχθέντες».

Για την Ειδική Επιτροπή

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΑΡΙΑ ΜΗΤΡΟΣΥΛΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ: (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)

1. Γραφείο Υφυπουργού Υγείας
2. Δ/νση Ψυχικής Υγείας
3. Αυτοτελές Τμήμα Προστασίας Δικαιωμάτων
Ληπτών Υπηρεσιών Υγείας